

ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบเยอรมัน

นายชินฉิป ยุกฆางกูร

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 947-581-345-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018442

The German Proportional Electoral System

Mr. Chinathip Yuthangkul

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 947-581-345-1

หัวข้อวิชาโท	ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบเยอรมัน
โดย	นายธนธิป ยุทธชาวกูร
ภาควิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ผ. วิชา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรานัย)

คณะกรรมการสอบวิชาโท

ช.ช.ช.

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อูวรรณโณ)

ผ. วิชา

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ)

ดร. วิษณุ

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม)

ดร. บุญศรี

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดำริห์ บุรณะสมถ์)

ชื่อเดิม ยุทธศาสตร์ : ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบเยอรมัน (THE GERMAN PROPORTIONAL ELECTORAL SYSTEM) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.มนตรี รูปสุวรรณ, ศ.ดร.วิญญู เครื่องงาม, 200 หน้า. ISBN 974-581-345-1

ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากธรรมดาที่ใช้อยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น ทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพ อันมีสาเหตุจากการมีพรรคการเมืองมากพรรค หรือปัญหาการใช้เงินซื้อเสียง ดังนั้นจึงได้มีการแสวงหามาตรการอื่น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว การนำระบบการเลือกตั้งแบบอื่นมาใช้เป็นวิธีการหนึ่ง โดยเฉพาะระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบเยอรมัน ได้มีการนำเสนอให้นำมาประยุกต์ใช้ในคราวร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2517

ผลการวิจัยพบว่า การที่ระบบการเลือกตั้งแบบดังกล่าวใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในประเทศเยอรมันนั้น มิใช่แต่เพียงระบบการคิดคะแนนแบ่งสรรที่นั่งตามสัดส่วนเท่านั้น แต่ยังประกอบด้วยปัจจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พรรคการเมือง ตลอดจนกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้แล้วความคิดที่จะนำระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนมาใช้ในประเทศเยอรมันนั้น มิใช่เกิดขึ้นเฉพาะจากการกล่าวอ้างในเรื่องความไม่เป็นธรรมในการแบ่งสรรที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น แต่ยังมีส่วนสืบเนื่องมาจากความเสียเปรียบของพรรคการเมืองบางพรรคในระบบการเลือกตั้งแบบเดิม การที่จะนำระบบการเลือกตั้งแบบดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทยโดยทันทีนั้นจึงยังไม่เหมาะสม เว้นแต่จะมีการปรับองค์ประกอบที่สำคัญต่อไปนี้ด้วยคือ องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง จิตสำนึกในทางการเมืองของประชาชน บทบาทของพรรคการเมือง ตลอดจนบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C070069 : MAJOR LAW

KEY WORD : PROPORTIONAL ELECTORAL SYSTEM / GERMAN

CHINATHIP YUTHANGKUL : THE GERMAN PROPORTIONAL ELECTORAL SYSTEM.
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.MONTREE RUPSUWAN, PROF.WISSANU KREA-NGAM,
J.S.D. 200 PP. ISBN 974-581-345-1

The majority electoral system now being used in Thailand tends to give rise to quite a number of problems, e.g. causing instability to the Thai Government. This is owing to plurality of political parties as well as vote buying. As a result the resort to other means of resolution to the Thai electoral problems is necessary. The German Proportional Electoral System is recommended. It was once proposed for adoption at the time of the drafting of the B.E.2517 Constitution.

The research found however that the system is employed effectively in German not only for the allocation of proportional number of seats in the parliament but also for other factors as well, such as electoral organizations, public political conscience, political parties and the relevant legal provisions. It is noticeable that the innovation of the proportional electoral system in German happened not only from the injustice or unfairness in the distribution of seats in the parliament but because of the disadvantage among political parties in the old electoral system. The immediate adoption of such an electoral system in Thailand is therefore unsuitable unless the following factors have been adjusted; electoral organizations, public political conscience, the role of political parties and the relevant legal provisions. such factors are inter-related.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์
สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ -

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.บุญศรี มีวงศ์ไธษ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม อาจารย์ ดร.บุญศรี มีวงศ์ไธษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คำวิทย์ บุรณะนนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านสถิตย์ เล็งไชยสง อดีตผู้นิพากษาศาลฎีกา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการแปลเอกสาร ท่านอัมพร เดชศิริ หัวหน้าคณะในศาลฎีกา ท่านสมปอง เส้นเนียม ท่านวิฑูรย์ สุทธิประภา ผู้นิพากษาศาลฎีกา ท่านจเร อำนวยวัฒนา รองอธิบดีศาลอุทธรณ์ภาค 3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา และขอขอบคุณ นายชาติชาย เชษฐสุนทร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าข้อมูลและแปลเอกสาร ตลอดจนกำลังใจจากครอบครัว เพื่อน ๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่อาจกล่าวชื่อนามได้ทั้งหมด

คุณประโยชน์และความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอเทอดบูชาพระคุณของ บิดามารดา และคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นายธนธิป ยุกธางกูร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ไข
สารบัญภาพ	ค
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
สมมติฐาน	5
วัตถุประสงค์	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2. ระบบการเลือกตั้ง	7
1. ประเภทของระบบการเลือกตั้ง	7
1.1 ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก	8
1.1.1 ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากธรรมดา	8
1.1.2 ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากเด็ดขาด	12
1.2 ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างเสียงข้างมากธรรมดา และเสียงข้างมากเด็ดขาด	14
1.3 ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน	18
1.3.1 ในกรณีที่กำหนดจำนวนผู้แทนราษฎรไว้แน่นอน	20

1.3.1.1	ระบบการคิดคะแนนเสียงแบบ โทมัส แฮร์รี	21
1.3.1.2	ระบบการคิดคะแนนเสียงแบบ ฮาเกนบัค-บิชอป	22
1.3.1.2.1	กรณีได้ผู้แทนราษฎรครบ ตามจำนวน	23
1.3.1.2.2	กรณีไม่ได้ผู้แทนราษฎร ครบตามจำนวน	24
1.3.1.3	ระบบการคิดคะแนนเสียงแบบต้องที่ ..	27
1.3.1.4	ระบบการคิดคะแนนเสียงแบบ แซนต์ เลเก้	28
1.3.2	ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดจำนวนผู้แทนราษฎร ไว้แน่นอน	30
2.	ข้อควรพิจารณาถึงระบบการเลือกตั้งแบบต่าง ๆ	32
2.1	ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากธรรมดา	33
2.1.1	ข้อสับสนของระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก ธรรมดา	33
2.1.2	ข้อคัดค้านของระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก ธรรมดา	37
2.2	ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากเด็ดขาด	41
2.2.1	ข้อสับสนของระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก เด็ดขาด	41
2.2.2	ข้อคัดค้านของระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก เด็ดขาด	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2.3	ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน	43
2.3.1	ข้อสนับสนุนของระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน	43
2.3.2	ข้อคัดค้านของระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน	45
3.	ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบเยอรมัน	50
1.	ความเป็นมาของกฎหมายเลือกตั้งเยอรมัน	50
2.	กฎหมายเลือกตั้งของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในปัจจุบัน (ก่อนการรวมประเทศเยอรมันตะวันออกและตะวันตก)	53
2.1	การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	53
2.1.1	การมีคุณสมบัติในการเลือกตั้ง	53
2.1.1.1	ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	53
2.1.1.2	ผู้ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ...	54
2.1.2	การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในกรณีพิเศษ	54
2.1.2.1	การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแทน	54
2.1.2.2	การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทางไปรษณีย์	55
2.1.3	บัตรเลือกตั้ง	55
2.2	คะแนนเสียงเลือกตั้ง	56
2.2.1	คะแนนเสียงที่ 1	56
2.2.2	คะแนนเสียงที่ 2	57
2.3	การคิดคะแนนเสียงเลือกตั้ง	59
2.3.1	การคิดคะแนนเสียงที่ 1	59
2.3.2	การคิดคะแนนเสียงที่ 2	59
2.4	การพิจารณาคะแนนที่นำมาคำนวณในการแบ่งสรรที่นั่ง	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2.4.1	คะแนนเสียงที่ไม่นำมาคำนวณในการแบ่งสรรที่นั่ง	60
2.4.2	คะแนนเสียงที่ 2 ที่พรรคการเมืองได้รับทั้งหมดไม่ถึง 5%	61
2.5	การคำนวณแบ่งสรรที่นั่ง	63
2.6	กรณีที่นั่งส่วนเกิน	64
3.	องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง	65
3.1	คณะกรรมการเลือกตั้ง	65
3.1.1	คณะกรรมการเลือกตั้งชุดต่าง ๆ	66
3.1.2	ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งชุดต่าง ๆ	67
3.1.3	องค์ประกอบของคณะกรรมการเลือกตั้งชุดต่างๆ ..	67
3.1.4	หน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งชุดต่าง ๆ	69
3.1.4.1	คณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้ง	69
3.1.4.2	คณะกรรมการเลือกตั้งระดับเขตเลือกตั้ง	69
3.1.4.3	คณะกรรมการเลือกตั้งระดับรัฐ	69
3.1.4.4	คณะกรรมการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ ..	69
3.2	คณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้ง	70
3.2.1	ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้ง	70
3.2.2	องค์ประกอบของคณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้ง ..	70
3.2.3	หน้าที่ของคณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้ง	70
4.	ผู้มีสิทธิรับเลือกตั้ง	71
4.1	พรรคการเมือง	71
4.1.1	ความเป็นมาของพรรคการเมืองเยอรมัน	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	4.1.2 ยุคของพรรคการเมืองตาม โลกทรรศน์	72
	4.1.3 ยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงไปสู่พรรคการเมือง ที่ดำรงถึงผลประ โยชน์	73
	4.1.4 ยุคของพรรคการเมือง ในระบอบรัฐสภาเต็มรูป ...	74
	4.1.5 ยุคของพรรคการเมือง หลังสงคราม โลกครั้งที่ 2 ..	74
	4.1.6 พรรคการเมือง ในปัจจุบัน	75
	4.1.6.1 คำจำกัดความ	75
	4.1.6.2 หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของพรรค การเมือง	77
	4.2 ผู้สมัครอิสระ	79
4.	ข้อควรพิจารณาถึงระบบการ เลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบ เฮอร์มัน	81
	1. ข้อเสนอสนับสนุนของระบบการ เลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบ เฮอร์มัน	81
	1.1 การจำกัดจำนวนพรรคการเมือง	81
	1.2 การอยู่ในระเบียบวินัยของพรรคการเมือง	84
	1.3 ความเสมอภาคในการเลือกตั้ง	85
	1.4 การกำหนดพรรคการเมืองที่จัดตั้งรัฐบาล	86
	1.5 การสะท้อนความต้องการของประชาชน	88
	1.6 ความยุติธรรม ในการแบ่งสรรจำนวนที่นั่ง	89
	1.7 การให้ความช่วยเหลือของรัฐแก่พรรคการเมือง	91
	1.8 กรณีผู้แทนตายหรือลาออก	92
	1.9 การเลือกตัวบุคคล	93
	2. ข้อคัดค้านของระบบการ เลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบ เฮอร์มัน	94
	2.1 บทบาทของพรรคการเมืองเล็ก ๆ	94
	2.2 บทบาทของหัวหน้าพรรคการเมือง	97

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3 กรณีไม่มีการเลือกตั้งซ่อม	98
5. ข้อควรพิจารณาในการนำระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนแบบเยอรมัน มาใช้ในประเทศไทย	99
1. องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง	102
2. การให้ความสำคัญต่อการเลือกตั้ง	107
3. หลักเกณฑ์ในการกำหนดบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งในนาม พรรคการเมือง	117
4. จำนวนพรรคการเมือง	119
5. ความยากของระบบการเลือกตั้ง	124
6. การคำนึงถึงการจัดตั้งรัฐบาล	125
7. การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของพรรคการเมือง	126
6. สรุปและเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก	141
ประวัติผู้เขียน	200

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการเลือกตั้งทั่วไปของเยอรมันเดือนมีนาคม ค.ศ. 1983	57
2, 4, 6	แสดงร้อยละของคะแนนเสียงและจำนวนที่นั่งของการเลือกตั้งทั่วไป ของเยอรมัน เดือนมีนาคม ค.ศ. 1983	61, 83, 90
3	แสดงจำนวนที่นั่งของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของเยอรมัน เดือนมีนาคม ค.ศ. 1987	65
5	แสดงผลการเลือกตั้งทั่วไปของเยอรมันเดือนเมกราคม ค.ศ. 1987	88
7	แสดงรัฐบาลผสมระหว่างพรรคการเมืองเยอรมัน ค.ศ. 1949-1983 ...	94
8	แสดงร้อยละของคะแนนเสียงของพรรคการเมืองเยอรมัน ค.ศ. 1969-1983	96
9	แสดงผลการเลือกตั้งในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 ในประเทศเยอรมัน.....	142
10	แสดงร้อยละของจำนวนที่นั่งเปรียบเทียบกับคะแนนเสียงที่ได้รับของพรรค การเมืองในประเทศเยอรมัน.....	143
11	แสดงการทดลองแบ่งเขตเลือกตั้งในกรุงเทพฯ พ.ศ. 2531	145
12	แสดงวิธีการหาเสียงที่ได้ผลมากที่สุดในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526	148
13	แสดงจำนวนผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใน เยอรมัน ค.ศ. 1949-1980	149
14	แสดงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการปกครองและความพึงพอใจ ในการแข่งขันทางการเมืองของผู้แทนราษฎร ในเยอรมัน ค.ศ. 1950-1978 (%)	150
15	แสดงจำนวนผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในประเทศไทย พ.ศ. 2476-2529	151
16	แสดงสถิติเปรียบเทียบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2529 แยกตามประเภทอาชีพก่อนได้รับเลือกตั้ง	152
17	แสดงการจำแนกการลงคะแนนเสียงตามศาสนาใน เยอรมัน	153

ตารางที่	หน้า
18	แสดงความนิยมในพรรคการเมือง โดยแบ่งตามกลุ่มอาชีพ 154
19	แสดงคะแนนเสียงที่ 2 ของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป ของเยอรมัน ค.ศ. 1949-1980 154
20	แสดงการคำนึงถึงพรรคการเมืองหรือตัวผู้สมัครของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พ.ศ. 2529 155
21	แสดงจำนวนพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้ง พ.ศ. 2522-2531 157
22	แสดงคะแนนนิยมกับจำนวนที่นั่งในสภาของพรรคการเมือง ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2529 158
23	แสดงร้อยละของบัตรเสียจากจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งและจากจำนวน บัตรเสียที่แจกนับจากหน่วยเลือกตั้งตัวอย่างของการเลือกตั้งทั่วไป (27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529) ในกรุงเทพฯ 159
24	แสดงเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 162
25	แสดงทัศนคติต่อนโยบายหลักของรัฐบาลของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 164
26	แสดงจำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองควรจะได้รับ ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2529 ตามวิธีการคิดคะแนนเสียงแบบแฮร์-นิมิเยอร์. 166

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงองค์ประกอบของคณะกรรมการเลือกตั้ง.....	68
2	แสดงบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 18 เมืองแบเกอดอร์ฟ (Bergedorf) เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม ค.ศ.1976 ...	168
3	แสดงระดับความถี่ไฟไนน์นโยบายทางการเมืองในเยอรมัน ค.ศ.1980	169

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย